

RANTASALMEN LUKIO 1962-2012

**50 vuotta
ylemmän keskiasteen opetusta Rantasalmella**

Rantasalmen Lukion Seniorit ry

ISBN 978-952-93-0779-1 (SID.)

ISBN 978-952-93-0780-7 (PDF)

Julkaisija: Rantasalmen Lukion Seniorit ry
Copyright ©: Tekijät
Taitto: Pekka Tynkkynen
Kannen kuvat: Pekka Tynkkynen
Kuvat: Airi Kianto
FotoArksa
Kuvakulma
Rantasalmen Lehti Oy:n arkisto
Rantasalmen Lukio
Kirjoittajien omat arkistot

ISBN 978-952-93-0779-1 (sid.)
ISBN 978-952-93-0780-7 (PDF)
Paino: Saarijärven Offset Oy 2012

Lukijalle

Rantasalmen lukio aloitti toimintansa 50 vuotta sitten lauantaina 1.9.1962. Kuluneina vuosina noin tuhatviisisataa lähinnä rantasalmelaista nuorta on saanut hyviä eväitä elämässään aina korkeakouluopintoihin saakka.

Kädessäsi oleva kirja ei ole tarkka historiikki Rantasalmen lukion vaiheista. Kirja pyrkii antamaan lukijalleen käsityksen pienen paikkakunnan pienen lukion kehittymisestä ja opiskeluilmapiiristä niiden vuosien aikana.

Rantasalmen Lukion Seniorit ry perustettiin vuonna 2006 ja tämän kirjan tekeminen siirtyi kuin luonnostaan yhdistykselle.

Muistoissamme

Lukija huomaa artikkeleista, oppilasluetteloista ja kuvista, että monet henkilöt, jotka ovat vaikuttaneet lukiomme toimintaan eri tavoin – niin henkilöstönä, opettajakuntana kuin opiskelijoina, ovat poistuneet joukostamme.

Vielä alkuvuodesta kaikki lukiossamme toimineet rehtorit olivat elossa. Touko- ja kesäkuussa saimme suruviestit rehtoreiden Seppo Vääätäjän ja Vilho ”Ville” Vanttisen menehtymisistä.

Kunnioituksella muistamme heitä kaikkia.

Kiitokset

Toimituskunta kiittää kaikkia henkilöitä ja tahoja, jotka ovat edesauttaneet kirjan saattamiseen painoasuunsa.

Erityiskiitokset Rantasalmen lehdelle. Lehti on olemassaolonsa aikana uutisoinut kiittävästi Rantasalmen lukion asioista. Niistä tiivistetty yhteenveto kirjan lopussa.

Kiitokset tuesta Rantasalmen kunnalle ja erityisesti Rantasalmen Osuuspankin Virkistys- ja Sivistyssäätiölle.

Rantasalmen Lukion Seniorit ry toivottaa 50 vuotta toimineelle lukiolle menestystä tuleville vuosille.

Rantasalmella heinäkuussa 2012. Rantasalmen lukion 50-vuotiskirjan toimituskunta:

Vesa Auvinen, kirjoitti lukiosta vuonna 1969

Katja Koivunoro, lukion nykyinen rehtori

Pauli Kärkkäinen, kirjoitti lukiosta 1966, toimituskunnan puheenjohtaja

Elli Tervo, kirjoitti lukiosta vuonna 1965

Riitta Tynkkynen, lukion opettaja vuosina 1972–2009

Seppo Vääätäjä, lukion rehtori em

Rantasalmi koulukuntana

Ernst Lampén kuvaili teoksessaan ”Suomea maitse ja meritse” (Otava 1918) Rantasalmea näin:

”Rantasalmen pitäjän loistoajkoja olivat ne kymmenen vuotta, jolloin sen rajojen sisäpuolella toimi kaksi oppikoulua samalla aikaa, triviaalikoulu kirkonkylässä ja Haapaniemen sotakoulu puolitoista peninkulmaa siitä pohjoiseen Haukiveden rannalla. Jos vertailee silloisen Helsingin oloja syrjäisen Rantasalmen vastaaviin kulttuurioloihin, loistaa Rantasalmi kuin aurinko”.

Tuolloin Rantasalmi oli yhtä tiheään asuttu kuin Suomen tiheimmin asutut seudut. Vain Turun ympäristössä asui kaksi henkeä enemmän neliökilometriä kohti.

Kansanopetus

Kansanopetus tapahtui kiertokouluopetuksena sen alusta lähtien aina 1930-luvun puoliväliin saakka. Sitä mukaa, kun alakansakouluja perustettiin, lakkautettiin kiertokouluja. Viimeinen kiertokoulu lakkautettiin vuonna 1936.

Ensimmäinen ”kiinteä” kansakoulu Rantasalmella aloitti toimintansa vuonna 1872 Sallilassa pojille ja Rouhialan yläkerrassa tytöille. Sallilassa aloitti 25 poikaa ja Rouhialassa 24 tyttöä. Siis 140 vuotta sitten!

Oma koulurakennus valmistui vuonna 1875, ja sinne siirtyivät poika- ja tyttökoulut – tosin vielä luokkina erillään.

Kirkonkylän koulun jälkeen seurasivat Asikkalan ja Oravin koulut ja sittemmin koulupii-rijakoasetuksen perusteella Parkumäki jne. Koulupiiri piti perustaa, jos kouluun ilmoitautui vähintään 30 oppilasta. Parhaimmillaan kansakouluja oli parisenkymmentä eri puolilla pitäjää.

Nykyisin peruskoulujen alakouluja on kirkonkylän koulukeskuksen lisäksi vain Tuusmäen, Parkunmäen ja Osikonmäen kylissä.

Lähde: Soininen: Rantasalmen historia.

Sallila vuonna 1872. Tässä talossa 25 poikaa aloitti kansakoulunsa.

Rantasalmen kirkonkylän ensimmäinen koulurakennus. Pojat ja tytöt sijoitettiin saman katon alle vuonna 1875.

Rantasalmen triviaalikoulu 1749-1788

Jumikkala on halki vuosisatain ollut Rantasalmen kirkonkylän merkittävin tila. Sen nimi juontaa juurensa Jumikaisen suvusta, josta vanhin kirjallinen tieto koskee talonpoika Olof Jumikaista ja on peräisin Johan Habermanin pien-Savon maantarkastusluettelosta 1620 -luvulta. Jumikkalasta tuli 1660-luvulla myös sotilasvirkatalo, kapteenin ja myöhemmin Karjalan rakuunoiden luutnantin puustelli. Koska se sijaitsi kirkon vieressä ja joukot kokoontuivat kirkolle harjoituksiin ja kirkkoparaatiin, Jumikkalan puustellista muodostui varmasti myös upseerien kokoontumispaikka.

Jumikkalan uusi aika alkoi 1743 solmitun Turun rauhan jälkeen. Kaakkois-Suomen joutuminen Venäjälle nosti Rantasalmen itäisen Suomen opilliseksi keskuksiksi. Ensin siirrettiin 1744 Savonlinnan pedagogio eli alkeisoppilaitos Rantasalmelle, mutta se ei rehtori Winterin ponnisteluista huolimatta saanut täällä tuulta siipiensä alle. Muutamaa vuotta myöhemmin päätettiin myös Lappeenrannan triviaalikoulu siirtää Rantasalmelle. Koulu aloitti toimintansa vuonna 1749 käräjätalossa. Kolme vuotta myöhemmin sille valmistui oma talo tänne Jumikkalan päärakennuksen viereen. Pedagogion rehtori Winter nimitettiin triviaalikoulun ensimmäiseksi rehtoriksi, ja vähitellen pedagogion toiminta sammui.

Helppoa ei ollut triviaalikoulunkaan alkutaival, sillä Rantasalmelta ei tahtonut löytyä tarpeeksi majoitusta koulun oppilaille ja opettajille. Kun oppilaiden asuntola vihdoinkin valmistui vuonna 1771, opettajienkin oli pakko muuttaa siihen. Pitäjäläisiä koulussa harmitti se, että

opettajilla oli oikeus kerätä palkkioitaan tietyiltä kruunun- ja verotiloilta. Vaikeuksista huolimatta Rantasalmen triviaalikoulu menestyi hyvin. Sen kerrotaan lähettäneen enemmän oppilaitaan kymnaasiin ja sitä kautta pappisuralle kuin Porvoon hiippakunnan muiden koulujen yhteensä.

Triviaalikoulu oli neliluokkainen, ja sen opetuskielenä oli ruotsi. Opettajakuntaan kuuluivat rehtori, konrehtori ja kaksi kollegaa. Koulunkäynnin aluksi oli tietenkin opittava kirjoittamaan kauniilla käsialalla, mutta pian oppilaat jo siirtyivät latinan, kreikan, jumaluusopin, retoriikan, logiikan ja muiden jalojen oppiaineiden pariin. Koulutyö alkoi aamulla kello viisi. Kahdeksan ja yhdeksän välillä oli vapaata. Kello 10 mentiin kirkkoon kuulemaan rukousta, ja puolelta päivin palattiin taas kolmeksi tunniksi kouluun. Läksyjä luettiin iltaviiteen asti, minä jälkeen rukous päätti koulupäivän. Lomaa oli talvella kuukausi ja kesällä toinen. Kurinpiitoon käytettiin ruumiillista rangaistusta: opettaja otti patukkakaapista koivunvitsoista punotun klopian, jolla antoi oppilasta sormille tai paljaalle takamukselle.

Rantasalmen ja koko Etelä-Savon kansanopetuksen merkkihenkilöksi nousi liperiläinen suutarin poika Johan Fredrik Hörning, jonka opinhalut Kuopion kirkkoherra Porthan pani merkille ja lähetti 24-vuotiaan nuorukaisen Rantasalmen triviaalikouluun. Varojen puutteen takia koulu jäi Hörningiltä kesken, mutta hän sai paikan Rantasalmen pitäjäkoulun koulumestarin apulaisena. Oivallisilla opetusmetodeillaan hän saavutti niin hyviä tuloksia, että naapurikunnat Pieksämäkeä myöten pyysivät häntä järjestämään kouluolojaan.

Hörning oli myös naiskasvatuksen edelläkävijöitä. Hän katsoi, että naisten tuli saada sama opetus kuin miestenkin, ja käytti tyttärtään sijaisenaan koulunpidossa. Myös Hörningin Lovisa-vaimon piti oppia latinaa, mistä tämä ei lainkaan pitänyt. Lopulta rouva rakensi miehelleen ansan, johon tämä lankesi ja josta vaimo päästi hänet pois vasta, kun hän oli luvannut luopua latinan opettamisesta. Hörning oli paitsi taitava pedagogi myös etevä hoitamaan talouttaan: hän osteli itselleen maita niin Rantasalmelta kuin lähiseuduiltakin. Vuonna 1818 hän hankki omistukseensa puolet Jumikkalan tilasta.

Pian Haapaniemen kadettikoulun perustamisen jälkeen Savon ensimmäinen kaupunki Kuopio alkoi vaatia triviaalikoulua itselleen. Päätös siirrosta tehtiin 1782, ja koulu muutti Kuopioon kuusi vuotta myöhemmin. Näin se aika, jolloin Rantasalmella oli sekä valtakunnan ainoa kadettikoulu että Itä-Suomen ainoa triviaalikoulu, jäi alle kymmenen vuoden mittaiseksi. Merkittävän itäsuomalaisen koulupitäjän asemalla on kuitenkin ollut suuri vaikutus Rantasalmen kulttuuriin ja sivistystasoon.

Lähde: Jorma Kaimio: Aikamatka. Kuva Airi Kianto.

Haapaniemen Kadettikoulu 1781 – 1818

*Haapaniemen Kadettikoulu.
Soininen: Rantasalmen Historia.*

Elias Lönnrot vaelsi 26-vuotiaana kesällä 1828 ke-räämässä runoja Hämeessä, Savossa ja Karjalassa. Toukokuun 30. päivänä hän kirjoitti päiväkirjaansa:

”Perjantaina saavuin Juvalta Rantasalmen pap-pilaan, jossa tapasin taas vanhan tuttuni apupappi Siljanderin, rovasti ja ritari Cleven kappalaisen. Sunnuntaina minulla oli tilaisuus nähdä rahvasta juhla-asuissaan. Olin jo ennakolta kuullut kerrot-tavan, että Rantasalmen rahvas on sivistyneintä

Savossa, ja siksi halusin nähdä sitä kirkkovaatteissaan. Miehet kulkivat pitkissä harmaissa paimennutuissaan, osin lyhyissä takeissaan. Myöskään naisilla ei ollut erityisiä koristeita. Takit olivat kuitenkin leikkaukseltaan tyylikkäämpiä ja niiden liepeet lyhyempiä kuin mitä olin muualla nähnyt. Myös eräs ruumissaatto kiinnitti huomiotani. Kaikki kantajat olivat pukeutuneet valkoisiin paimennuttuihin, jotka oli vyötetty. En voi kieltää, että saatto vaikutti kauniimmalta kuin mitä olin nähnyt Hämeessä ja Uudellamaalla, missä kantajat ovat pukeutuneet mustiin.”

Lönnrot päättää päiväkirjamerkintänsä:

”Harvassa paikassa olen viihtynyt niin kuin Rantasalmen pappilassa. Jo lyhyessä täällä viettämässäni ajassa tunsin paikan ikään kuin kodikseni. Jotkut ihmiset kiintyvät lyhyenkin tuttavuuden jälkeen toisiin niin, etteivät rauhallisesti mielin voi odottaa eron hetkeä. Ruustinna Cleven yksinkertainen, konstailematon taito samoin kuin rovastin vakaan ystävällinen kohtelu saavat minut pitkään muistamaan Rantasalmella viettämäni viikon.”

Mistä syntyi Rantasalmen maine pitäjänä, jossa rahvaskin oli sivistyneempää kuin muualla Savossa? Tähän kysymykseen saa matkan varrella vastauksia näistä kulttuurihistoriallisista tarinoista.

Nimi Kadettipuisto viittaa Rantasalmen historian ja kulttuurin merkittävimpään vaikuttajaan, Haapaniemen kadettikouluun. Se ei sijainnut täällä kirkonkylässä, vaan ilmeisesti koulun perustaja Georg Magnus - suomennettuna Yrjö Maunu - Sprengtporten uskoi nuorten aatelisten kehittyvän suotuisammin etäällä keskustan viettelyksistä ja sijoitti koulun Haapaniemeen, joka sijaitsee täältä noin 15 kilometriä Joroisten suuntaan. Haapaniemi oli koko Ruotsin valtakunnan ensimmäinen maavoimien kadettikoulu. Se aloitti toimintansa toukokuun alussa 1781. Monien vaiheiden jälkeen kadettikoulun rakennus paloi maaliskuun 26. päivänä 1818, ja vaikka toiminnan suunniteltiin jatkuvan Rantasalmella, uusi kadettikoulu päätettiin rakentaa Haminaan, lähemmäs Pietaria.

Haapaniemessä koulutettiin 37 vuoden aikana Ruotsin ja Venäjän armeijoille 210 upseeria, ja Suomen sodan upseereista 130 oli saanut koulutuksensa Rantasalmella. Koulun valvojat, opettajat ja oppilaat toivat paikkakunnalle ja lähipitäjiin Joroisiin ja Juvalle paitsi aristokraattisia myös kansainvälisiä vaikutteita. Mutta jo ennen kadettikoulun perustamista Rantasalmi oli merkittävä paikkakunta. Sen alue oli paljon nykyistä laajempi, ja siellä asui vuonna 1780 liki 10 000 ihmistä, kun taas esimerkiksi runsaat 200 vuotta aikaisemmin perustettu Helsinki oli tuolloin vielä pelkkä kyläpahanen sen rinnalla. Rantasalmi lieneekin ollut tuohon aikaan Turun jälkeen Suomen tiheimmin asuttuja paikkakuntia.

Pitäjän koko ja väkimäärä tuskin olivat kuitenkaan riittävä syy siihen, että valtakunnan ensimmäinen kadettikoulu päätettiin perustaa juuri Rantasalmelle.

Sprengtporten itse asui Brahenlinnassa Ristiinassa, missä hän jo antoi opetusta sotilasuraa suunnitteleville pojille, ja hänen komentamansa Savon Jääkärirykmentin harjoituspaikoista Mikkeli oli Rantasalmea tärkeämpi.

Yksi Rantasalmen valinnan tärkeimmistä syistä käy selväksi, kun katselee Kadettipuistosta Rauanveden selälle. Turun rauha 1743 vei Venäjän puolelle Savonlinnan, jonne tästä ajaisi nopealla veneellä runsaassa puolessa tunnissa. Se myös jakoi Rantasalmen kahden valtakunnan alueeksi. Raja kulki tästä noin kymmenen kilometrin päässä. Se vilkastutti pitäjän elämää monin tavoin: monet Savonlinnan kauppiaat muuttivat liikkeensä tänne, ja Rantasalmella oli tullikamari. Rantasalmen seurakunta sen sijaan toimi ongelmitta kahden valtakunnan alueella, kun Venäjän puolelta pitäjää tavattiin soutaa tänne jumalanpalveluksiin, häihin ja hautajaisiin ikään kuin rajaa ei olisi ollutkaan.

Kadettikoulun sijoittamisella tänne haluttiin epäilemättä vahvistaa Ruotsin valtakunnan itäistä rajaa, vaikka monet arvelivatkin venäläisten sodan syttyessä ensimmäisenä valtaavan koulun juuri, kun sitä eniten tarvittaisiin. Näin ei Suomen sodassa suinkaan käynyt, vaan venäläiset tunnustivat Haapaniemen neutraaliksi alueeksi.

Toinen merkittävä tekijä kadettikoulun paikan valinnassa olivat varmasti Rantasalmen ja Joroisten monet aateliskartanot: näissä pitäjissä oli selvästi enemmän aateliskartanoita ja upseerien puustelleja kuin muualla Savossa, ja kadettikoulun toiminnan alkuvaiheessa oppilaiden edellytettiin tulevan aatelissuvuista. Haapaniemen kadettikoulu vahvisti näin jo ennestään vahvaa aateliskulttuuria Rantasalmella.

Kadettikoulun historiaan kuuluu kolme merkkihenkilöä, jotka kaikki ovat saaneet puistoon oman nimikkopolkunsaa. Georg Magnus Sprengtporten oli siis kadettikoulun perustaja, mutta hän ei koskaan ennättänyt sen johtajaksi. Hän oli ollut nostamassa Kustaa III:n Ruotsin kuninkaaksi, mutta kun välit kuninkaaseen kiristyivät 1770-luvulla, Sprengtporten lähetettiin Savon erämaahan johtamaan Savon Jääkärirykmenttiä. Kun kuningas antoi Sprengtportenille vuonna 1779 luvan kadettikoulun perustamiseen, tämä oli itse jo siirtynyt ulkomaille ja päätyi lopulta Venäjän palvelukseen keisarinna Katariina II:n kutsusta. Hän toimi venäläisten joukkojen päästrategina Kustaan sodassa vuonna 1789. Sota merkitsi hänelle lopullista välirikkoa Ruotsin kanssa, ja vuonna 1790 Turun hovioikeus tuomitsi hänet poissaolevana kuolemaan maanpetturuudesta. Suomen sodan jälkeen Aleksanteri I nimitti hänet Suomen ensimmäiseksi kenraalikuvernööriksi.

Samuel Mölleristä, jota Sprengtporten oli Brahenlinnassa kouluttanut topografian taidoissa, tuli näin kadettikoulun johtaja ja avarakatseisen pedagogisen näkemyksensä ansiosta suomalaisen upseerikoulutuksen uranuurtaja. Hänelle oli tärkeää, että sotataitojen omaksumisen lisäksi oppilaat myös saivat laajan yleissivistyksen. Koulun oppiaineisiin sisältyi näin myös teologiaa, moraalioppia, historiaa, maantiedettä ja etenkin ranskan ja suomen mutta myös saksan ja venäjän opetusta. Möller korosti teatterin ja näyttölemisen merkitystä. Niinpä paitsi kadettikoulun myös monen lähiseudun kartanon ullakolle rakennettiin teatteritilat. Kurinpito koulussa oli kannustavaa ja rangaistuksia välttävää, ja kurin valvonnasta vastasivat oppilaat pikemminkin kuin opettajat. Möller vetäytyi eläkkeelle vuonna 1799, mutta palasi Suomen sodan jälkeen koulun opetusupseeriksi Otto Carl von Fieandt in alaisuuteen.

Otto Carl von Fieandt, jota ei siis pidä sotkea Vänrikki Stoolin tarinoiden Otto Henrik von Fieandt in, tuli Haapaniemen topografikunnan ja sitten kadettikoulun johtajaksi Suomen sodan jälkeen. Tilanne oli erikoinen: kadettikoulu oli kasvattanut upseereita Ruotsin armeijalle, mutta nyt kuuluttiin Venäjään ja suomalaiset sotajoukot oli hajotettu. Mikä olisi siis näissä oloissa koulun tehtävä? Von Fieandt keksi ratkaisuksi karttojen tekemisen, josta koululla oli jo entuudestaan pitkä kokemus. Vuonna 1816 Haapaniemessä alettiin jälleen kouluttaa upseereita, nyt tsaarin armeijalle, mutta tulipalo päätti tämän viimeisen kukoistuskauden jo kahden vuoden kuluttua.

Lähde: Jorma Kaimio: Aikamatka. Kuvat Airi Kianto, Soininen: Rantasalmen historia.

Itä- ja Suur-Savon maamieskoulu "Kokkila"

Perustaminen

Toimitusvouti A. J. Lackman pyrki 1800-luvun puolivälissä voimakkaasti edistämään maatalouden kehittämistä Rantasalmella. Hän oli jopa valmis myymään omistamansa Huttulan kartanon Rantasalmelle suunnitellulle maamieskoululle vuonna 1858. Viranomaisten suunnitelmat maamieskoulun osalta kuitenkin muuttuivat, eikä koulua siinä vaiheessa perustettu.

Maamieskoulua oli ehdotettu Rantasalmelle jo 1850 -luvulla. 1890 -luvulla Isäntäyhdistys ehdotti sen perustamista Kupialaan. Itä- ja Suur-Savon maamieskoulu toimi kiertävänä 1917-1920 eri puolilla Mikkelin lääniä, kunnes se muutettiin "seisovaksi 1-vuotiseksi maamieskouluksi" Rantasalmen kunnan omistamalle Kokkila-nimiselle tilalle. Kunta luovutti tilan koulun käyttöön ilmaiseksi.

Kokkilan tilalle rakennettiin kouluhuoneet ja tarpeelliset ulkorakennukset. Koulun pienet peltoalat saatiin riittävän suuriksi ostamalla naapuritila peltoineen. Kokkilan pinta-ala oli silloin noin 50 ha, josta peltoa noin 10 ha.

Koulu aloitti Kolkontaipaleella 1921. Johtajana toimi agronomi Niilo Pelttari ja opettajana agronomi J. H. Kiiski, josta tuli seuraava pitkäaikainen johtaja. Koulun omisti virallisesti Itä- ja Suur-Savon maamieskoulun kannatusyhdistys r.y, jonka

Opetusaineille on varattu seuraavat tuntimäärät:	
Kasviopille	24 t.
Kemialle ja fysiikalle	48 »
Laskennolle ja mittausopille	64 »
Kotieläinanimomille ja sairashoidolle	38 »
Maatalouden liikeopille ja kirjanpidolle	100 »
Maanviljelysopille	126 »
Kasvituhojen torjuntaopille	15 »
Puutarhaopille	21 »
Kotieläinopille eri haaroineen yhteensä	126 »
Metsäopille	40 »
Rakennusopille ja piirustukselle	51 »
Yhteiskunta- ja osuustoimintaopille	70 »
Terveysopille ja voimistelulle	24 »
Laululle	24 »
Käsitöille kutakin oppilasryhmää kohden	138 »
Käytännöllisiin töihin ja havainto-opetukseen kutakin oppilasryhmää kohden	92 t.
Puhe- ja esiintymisharjoituksiin	32 »
Lukuvuoden aikana yhteensä 1078 t.	

Kokkilan opetusaineille oli varattu yllä olevat tuntimäärät

Kokkilan päärakennus, jossa luokkatilat ja yläkerrassa oppilaiden majoitustilat.

Ruokala ja johtajan asuinrakennus. Nykyisin vapaa-ajan käytössä.

kotipaikka on Rantasalmi. Koulun ensimmäisen johtokunnan puheenjohtaja oli kunnallisneuvos August Eronen. Koulun toiminta keskeytyi sota-aikana 1939-1945 useaan otteeseen. Koulua käytettiin sekä siirtoväen että armeijan majoituksiin.

Maamieskoulun toiminta Kolkontaipaleella päättyi vuonna 1965, jolloin se siirtyi Joroisten Huutokoskelle. Valtio lakkautti oppilaitoksen vuonna 1993.

Lähde: H.J.Kiiski ”Kertomus Itä- ja Suur-Savon maamieskoulusta 1921-1945”

Rantasalmen yhteiskoulu 1948-1952

Rantasalmen kunta sai yhteiskoululle perustamisluvan 25.11.1948 ja oikeuden antaa keski- koulutodistuksia 20.1.1950.

Tilastoa Rantasalmen yhteiskoulusta:

lukuvuosi	opettajat	oppilaat
1949/50	6	64
1950/51	7	35

Erityispiirteitä: Koulu sai toimiluvan viisiluokkaiseksi. Rantasalmen kunta sai 20.5.1948 luvan perustaa kunnallisen kokeilukeskikoulun, jolloin yhteiskoulu lakkasi luokka luokalta vuoteen 1952 mennessä.

Koulu toimi Rantasalmen Työväentalosta vuokratussa huoneistossa (myös Suojeluskuntatalon, Jumikkalan sekä Aholan tilan päärakennusta käytettiin opetustiloina) viimeisen kevät- lukukauden kunnallisen kokeilukeskikoulun rakennuksessa.

Toiminnan päättyminen yksityisenä kouluna: LAK 31.7.1952

Koulun rehtorit: 1946-1949 Gunnar Aspelund, 1949-1952 Leena Savolainen.

Lähde: <http://www.yksityiskoulut.fi/yksityiskoulujenmatrikkeli/rantasalmenyh.htm>

Rantasalmen kunta sai anomuksensa mukaan luvan kunnalliselle kokeilukeskikoululle. Tämän luvan myötä kunta luopui anomasta perustamislupaa kannatusyhdistyksen yksityiselle oppikoululle.

Rantasalmella toimi kunnallinen kokeilukeskikoulu ja keskikoulu vuosina 1953-1975 peruskoulu-uudistukseen saakka.

”Rantasalmen yhteiskoulun luokkakokuva syksyllä 1946 Manttaalikunnan (ent. Suojeluskunnan) portailla.

Takana keskellä rehtori

Gunnar Aspelund.

Kuva ”Samassa venneessä” kirjasta.

Rantasalmen lukion perustaminen

Kannatusyhdistyksen perustaminen ja johtokunnan valinta

Lukion Rantasalmelle perustamisen syynä oli lukio-opetuksen tarve. Rantasalmen kunnallinen keskikoulu oli kaksisarjainen ja jatko-opinnot lukiossa olivat mahdollisia vain kaupungissa. Opiskelu kaupungissa vaati hankkimaan asunnon ja ylläpidon sieltä. Tämä kysyi aika lailla rahaa. Ajatus omasta lukiosta kiinnosti erityisesti lukioikäisten oppilaiden vanhempia. Niinpä kannatusyhdistyksen perustavaan kokoukseen saapuikin runsaasti innokkaita ihmisiä. (Kannatusyhdistyksen pöytäkirjat neljältä ensimmäiseltä vuodelta ovat kateissa). Kokouksessa päätettiin ryhtyä perustamaan lukiota Rantasalmelle. Kannatusyhdistys perustettiin 12.11.1961 ja johtokunta valittiin viemään asiaa eteenpäin. Johtokuntaan valittiin kunnallislääkäri Esa Auvinen puheenjohtajaksi ja jäseniksi opettaja Jaakko Kallanranta, kunnallisen keskikoulun rehtori Vilho Vanttinen, maanviljelijä Sakari Kaltea, rouva Ilta Loikkanen ja toimistonhoitaja Martti Hannus.

Varajäseniksi tulivat pankinjohtaja Veikko Luopa, kunnansihteeri Leo Kähkönen ja kanttori Toivo Tynkkynen.

Seuraavassa Johtokunnan jäsenen Sakari Kaltean Reijo-pojan muistitiedot lukion perustamisen aikoina. Reijo oli tuolloin keskikoulun viimeisellä luokalla:

Muistan, että ylimääräisiä kokouksia lukion perustamisen ympärillä 1961-1962 oli useita. Mutta mitä niissä käsiteltiin ja missä vaiheessa asiat etenivät tarvittaviin ratkaisuihin en muista. Isäni ei niistä kotona puhunut kuten ei muistakaan luottamustehtäviensä asioista. Pöytäkirjoja ja muuta aineistoa kulki suljetuissa kirjekuorissa Ville Vanttisen ja isäni välillä meidän lasten kuljettamana, joskus jopa kesken koulupäivän.

Yksi muistiin jäänyt tapahtuma oli Sakarin päivä 14.1.1962, isän nimipäivä. Meidän tupaamme kokoontui silloin ei vain Lukion peruspuuhamiehet, vaan suurempi joukko Rantasalmen päättäjiä lukiohanketta eteenpäin viemään. En tästäkään tapaamisesta osaa sanoa, mikä oli hankkeen vaihe silloin.

Keväältä 1962 ilmeni pieni yhteensattuma, jolla oli tai ei ollut vaikutusta Lukion perustamislupa-anomukseen valtioneuvostossa. 13.4.1962 nimetettiin Ahti Karjalaisen hallituksen valtiovarainministeriksi Osmo P. Karttunen, kuopiolaisen Saastamoinen Oy:n toimitusjohtaja. Ministeri oli käynyt oppikoulunsa Kuopion Lyseossa niin kuin Esa Auvinen ja isäni. He olivat eri luokilla, mutta yhteisiä tuttuja oli. Ministeriin oltiin yhteydessä.”

Johtokunnan toiminta

Ensimmäinen kokous pidettiin jo 16.11.1961. Johtokunnan jäsenten kesken jaettiin tehtävät. Jaakko Kallanranta oli varapuheenjohtaja, Martti Hannus sihteeri. Veikko Luopa päätyi taloudenhoitajaksi. Vilho Vanttinen sai tehtäväkseen selvittää seikkoja, joita vaaditaan lukion perustamiseksi. Jäsenkeräys tuli Vilho Vanttisen ja Leo Kähkösen huoleksi. Lahjoitusten ja ainaisjäsenten hankkijat olivat Veikko Luopa ja Sakari Kaltea. Ilta Loikkanen teki ehdotuksen kymmenestä naistoimikunnan jäsenestä.

Kannatusyhdistyksen rekisteröinti tapahtui nopeasti. Säännöt palautettiin vain kerran korjattavaksi.

Kouluhallitukselle jätettävään perustamislupa-anomukseen tarvittiin liitteet, joita olivat

kunnanvaltuuston lausunto lukion tarpeellisuudesta sekä tieto yhdistyksenjäsenmäärästä ja 1,5 miljoonan markan peruspääomasta.

Peruspääomaksi pyydettiin kunnalta avustuksena 600 000 mk, Manttaalilautakunnalta 100 000 mk, Seurakunnalta 100 000 mk. Kunnalta saatiin 300 000 mk ja Manttaalilautakunnalta 50 000 mk. PYP lahjoitti 50 000 mk.

Lukion perustamisen edellytykset

Koulun toiminnan aloittamisluvan saamiseksi tarvittiin Kannatusyhdistykselle mahdollisimman suuri jäsenmäärä ja peruspääoma. Lisäksi edellytettiin, että hankkeella oli kunnan vankka tuki ja että lukio oli tarpeellinen paikkakunnalla.

Jäsenien ja lahjoitusten hankkimisen keräyspäällikkö oli eläinlääkäri Pentti Luikko, joka työnsä vuoksi tunsu laajasti rantasalmelaisia. Jäsenmaksu oli 500 mk vuodessa ja ainajäsenmaksu 7 500 mk.

Kuten kaikilla hankkeilla, niin myös tällä on kannattajansa ja vastustajansa. Epäiltiin, että kunta joutuu maksumieheksi tilanteessa, jossa perusopetuksenkaan tarpeisiin ei tahtonut löytyä rahaa. Niinpä äänestyksen tuloksena syntynyt lausunto lukion tarpeellisuudesta oli peräti varovainen. Helsingistä tuli asessori Olli Heilimolta kirje, jossa pyydettiin anomuksen liitteeksi uutta lausuntoa. Nykyinen olisi johtanut anomuksen hylkäämiseen. Samassa kirjeessä selostettiin, että koulu saisi valtion apua 70 % menoistaan ja loppu katettaisiin lukukausimaksuilla. Muut anomuksia jättäneet kunnat lupasivat yleensä koululle tilat ja sitoutuivat koulun tukemiseen. Sihteeri Martti Hannus työnty kunnanhallituksen kokoukseen ja pyysi, että valtuusto antaisi kiireesti uuden lausunnon, joka olisi kannatusyhdistyksen pyytämän kaltainen. Valtuusto antoi uuden kuntaa sitovamman lausunnon.

Perustamisanomuksen jättivät kouluhallitukselle asessori Olli Heilimo, rehtori Vilho Vääntinen, pankinjohtaja Veikko Luopa ja toimistonhoitaja Martti Hannus.

Pian saatiin opetusministeriöstä tietää, että valtioneuvoston asettama kouluasiain toimikunta on kielteisellä kannalla lukion perustamiseen Rantasalmelle. Hätään pyydettiin apua kansanedustaja Esu Niemelältä. Asiaa valtioneuvostolle selostamaan lähetettiin valtuuskunta, johon kuuluivat Martti Hannus, Vilho Vääntinen, Olli Heilimo ja talousneuvos Jalmari Leskinen kunnan edustajana.

Anomus jätettiin Kouluhallituksen oppikouluosastolle, joka ei voinut anomusta hyväksyä. Kouluneuvokset olivat kuitenkin ystävällisiä ja antoivat neuvoja asian eteenpäin viemiseksi. Niinpä kehoitettiin kääntymään kansanopetusosaston ja sen tietyn kouluneuvoksen puoleen. Pohjois-Suomessa oli kansanopetusosasto antanut perustaa lukioita kuntiin, joissa oli kunnallinen keskikoulu. Koska Rantasalmella oli kunnallinen keskikoulu päätettiin käyttää tätä kiertotietä. Tämä johti menestykseen ja kouluhallitus lähetti anomuksen puoltavalla lausunnolla valtioneuvostolle.

Koulun aloitus

Lukion perustamislupa saatiin 17.5.1962. Ilmoittautumiset koulun oppilaaksi otti vastaan rehtori Vilho Vääntinen. Opetus päätettiin aloittaa ilman linjajakoa viikkotuntimäärällä 34.

Työväentalo lukion aloittaessa toimintansa.

Koulun tilat

Koulun tiloiksi vuokrattiin Työväentalo Sovinto ry:ltä. Vuokra oli 7 500 mk/kk. Tilojen remontointia varten johtokunta takasi Sovinto ry:lle 900 000 mk lainan.

Koulun toiminta alkuvuosina

Koulun talous, kuten monilla muillakin yksityiskouluilla, muuttui vuosien mittaan raskaammaksi. Vekselivetoisuus opettajien palkkojen ynnä muiden maksujen suorittamiseksi oli tavallista, sillä valtio suoritti osuutensa jälkikäteen.

Koulun ylläpitäjän vaihtuminen

Kannatusyhdistyksen kokous antoi 25.11.1969 johtokunnalle valtuutuksen koulun luovuttamisesta varoineen ja velkoineen kunnalle sillä ehdolla, että kunta jatkaa koulun ylläpitäjänä. Luovutuskirja allekirjoitettiin 24.4.1970. Kunta siirtyi lukion ylläpitäjäksi 1.7.1970. Rantasalmen lukio oli nyt kunnan ylläpitämä yksityinen lukio. Lukion johtokunnan asetti koululautakunta.

Lukion kannatusyhdistys lakkautettiin 8.5.1970.

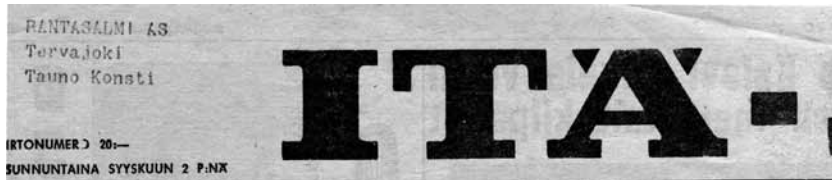
Koulun ensimmäiset vuodet

Koulu sai alun jälkeen todistuksenanto-oikeuden vuoteen 1968. Kaksisarjaiseksi koulu muuttui vuodesta 1971 alkaen. Opetussuunnitelma oli valtion oppikoulujen mukainen, ja koulussa oli linja-jako. Vieraaksi kieleksi vaihtui englanti, ja kielilinjalla alkavana vieraana kielenä oli latina. Koulun oppilasmäärä oli kasvanut jo niin isoksi, että Työväentalo kävi ahtaaksi. Ylioppilaskirjoitukset jouduttiin pitämään Seuran juhlasalissa ja jonkun kerran myös kappelilla ja valtuuston istuntosalissa. Kunnanvaltuusto asetti jo lukuvuoden 1972-73 aikana toimikunnan suunnittelemaan lukiorakennusta, jonka rakentaminen alkoi lokakuussa 1974. Työskentely uudessa koulurakennuksessa aloitettiin 1975 suurella marssilla, jossa oppilaat kantoivat pulpettinsa Työväentalolta uuteen rakennukseen. Peruskoulujärjestelmään siirtymisen yhteydessä 1.8.1975 lukio liitettiin Rantasalmen kunnan koululaitokseen. Johtokunta lakkautettiin ja koululautakunta siirtyi johtokunnaksi. Samaan aikaan peruskoulun yläaste ja lukio saivat yhteiseksi kanslistikseen Leena Kettusen.

Artikkelin kirjoitti rehtori Seppo Väätäjä.

N:o	Nimi
1	Leinonen, Riitta Peltosaari
2	Bagge, Teitta Maijatta
3	Bruner, Nils Juhani
4	Lipponen, Kari Johannes
5	Hiltse, Seija Liusa
6	Tuhtilainen, Raija Maijatta
7	Kallamänttä, Aina Marikka
8	Kallea, Raija Sehaari
9	Kannanmäki, Anja Helena Tyttö
10	Koivunoro, Tino Seikkala Olli
11	Lipponen, Aaro Pentti
12	Keskitalo, Maija Anneli
13	Kivijoki, Hannu Olli
14	Käikkänen, Seikki Tapio
15	Käikkänen, Taina Anneli
16	Käikkänen, Aina Leena Juhani
17	Mänttinen, Tuula Anneli
18	Mylly, Tuula Anneli
19	Nikula, Kari Juhana
20	Nykänen, Aune Irene
21	Niemi, Aina Liusa
22	Pavainen, Etti Maijatta
23	Pesonen, Matti Pentti
24	Ronttinen, Maija Anneli
25	Ruuskanen, Raija Peltosaari
26	Tikkanen, Veikko Edvard
27	Tolvanen, Teuvo Juhani
28	Työskentelä, Seikki Juhani
29	Vaarama, Hanna Antero
30	Väänänen, Lea Anneli
31	Seikkala, Matti Eiko
32	Leinonen, Riitta Helena
33	Neuvonen, Seija Lea

Ensimmäinen oppilasluettelo, eli ne 33 Villelle lukioon ilmoittautunutta oppilasta..

RANTASALMEN LUKION ENSIMMÄISET OPPILAAT

**Auto ja arvoesineitä
miljoonan mk:n arvosta
varastettu S:linnassa**

Rantasalmen opiskelevat
vastaamme lukion ensimmäisen
huoneessaan. Lukiotoin-
seltä vuokraamassa, täys-
talossa aloitti tämä uusi opin-
Laukkosen

Pvö

Itä-Savon etusivun kuva vuodelta 1962. Lukio aloitti koulutyön lauantaina 1.9.1962.

Kuva: Rantasalmen Lehti

Lukion uudisrakennus harjakorkeudessa.

Kuva: Rantasalmen Lehti

Lukion uudisrakennus valmiina 1975.

Pilapiirros: Pekka Tynkkyinen. Julkaistu Rantasalmen Lehdessä 28.5. 2008

Muutosten aika

Mark Twainin huomautus:

henkilöt, jotka yrittävät keksiä tästä jutusta jotakin johtoaikhetta, tullaan asettamaan syytteeseen;

henkilöt, jotka yrittävät keksiä siitä joitakin siveellisiä opetuksia, tullaan ajamaan maanpakoon;

henkilöt, jotka yrittävät keksiä siitä jotakin juonta, joutuvat ammuttaviksi.

Tekijän käskystä: G.G., tykistön komentaja.

Si non è vero, è bene trovato!

Peruskoulujärjestelmään siirtymiseen saakka periytyi lukio isältä pojalle ilman kummempia muutoksia. Jopa oppikirjakin saattoi olla isän kirjan muuttamaton painos. Lukio oli oppikoulun kolme ylintä luokkaa ja peruskouluun siirryttäessä ne liitettiin kunnan koululaitoksen lukioiksi. Suurin osa Suomen oppikouluista oli yksityisiä, ja valtiolla oli vain muutama oppikoulu. Lukusuunnitelma eli opetussuunnitelma piti olla valtion oppikoulujen mukainen valtionavun saamiseksi. Tätä valvottiin kouluhallituksen tekemillä tarkastuksilla. Jotta uudet ajatukset varmasti sisäistettäisiin, piti jokaisen koulu nykertää oma opetussuunnitelmansa, joka juhlallisesti hyväksyttiin korkeammassa portaassa. Hankaluutena oli se, että suunnitelma ei koskaan ollut valmis. Sitä piti paikkailla joka vuosi.

Lukion toiminnan tehostamiseksi jaettiin entinen kolmen vuoden oppimäärä opintoviikon pituisiksi erillisiksi kursseiksi. Aikaisemmin oppimäärää opiskeltiin lukuvuoden ajan ja keväällä katsottiin mihin saakka oli päästy, ja siitä sitten jatkettiin eteenpäin seuraavana syksynä. Nyt piti kaikki suunnitella etukäteen kurssin ja oppitunnin tarkkuudella, vaikka tulevaisuuden tietäminen oli yhtä vaikeaa kuin ennenkin. Suunnitelmapapereita ja pöytäkirjoja

syntyi runsaasti. Jokainen kurssi arvosteltiin erikseen ja erinäisten sääntöjen mukaan päätettiin siirtykö oppilas seuraavalle luokalle, saako ehdot jne. Luokalle jääneeltä mitätöitiin kaikki edellisenä vuonna suoritettut hyväksytytkin kurssit.

Kaksijakoinen, joko ammattikoulu tai lukio, opintie toi esille mahdollisuuden näiden väliin sijoittuvasta tutkinnosta, jossa olisi elementtejä kummastakin. Käynnistettiin Nuorisoasteen koulutuskokeilu. Kokeiluyksiköt sijoituivat yleensä kaupunkeihin: Savonlinnan yksikkö oli ainoa maaseutuympäristöön sijoittuva. Opetussuunnitelmassa pakollisia oppiaineita oli neljä: äidinkieli, toinen kotimainen kieli, laaja matematiikka ja toinen vieras kieli lyhyen matematiikan kera. Kaikki muut oppiaineet ja kurssit olivat valinnaisia. Lukiotutkinnon kokonaiskurssimäärän piti olla 75 hyväksytyä kurssia, johon piti sisältyä tietyt pakollisten aineiden kurssit. Koko koulu siirtyi kerralla luokattomaksi, joten hyväksytyt kurssit olivat ja pysyivät hyväksytyinä kursseina. Kursseja saattoi ottaa mm. kansanopistoista, kansalaisopistosta, toisesta koulusta, kesälukiosta jne.

Savonlinnan yksikössä vuosi jaettiin viiteen jaksoon. Kutakin kurssia opiskeltiin 5 tuntia viikossa muutamaa päivää vaille seitsemän viikkoa. Jakson lopussa oli koeviikko, jolloin pidettiin kurssikokeet.

Yhteistoiminta Rantasalmen kansalaisopiston kanssa lisäsi kurssitarjontaa runsaasti. Risto Nyssösen tulo kansalaisopiston musiikinopettajaksi ja puhallinorkesterin kapellimestariksi oli aloittanut musiikin- ja soitinopetuksen jo muutamaa vuotta aiemmin. Musiikin kurssit kansalaisopistossa siirtyivät nyt myös lukiokursseiksi. Tämä johti alan opiskelijoiden määrän runsaaseen lisääntymiseen. Mukaan tuli myös laulajia, tanssijoita ja valaistus- ja äänisuunnittelijoita. Väkeä oli riittävästi isompiinkin tehtäviin. Upeat puitteet löytyivät puhallinorkesterin Tornado-hallin tiloista. Vanhempien talkoilla sinne rakennettiin nouseva katsomo, valotekniikka, äänen toisto- ja tarkkailulaitteet, kuten isommissakin teattereissa. Niin meille syntyi musiikiteatterilinja, jolle opiskelijoita tuli jopa naapurikaupungeistakin. Havaittiin, että kunnan ulkopuolelta tulevat neljä opiskelijaa oppilaskohtaisine valtionapuineen toivat summan, jolla voitiin maksaa kaikkien oppilaiden koulumatkojen omavastuuosuudet. Koulumatkat tulivat ilmaisiksi matkan pituudesta riippumatta.

Valtakunnassa oli säädetty, että lukukauden viimeinen työpäivä on lauantai. Rantasalmen seurakunnan kanssa oppilaiden säveltämä, sanoittama ja esittämä joulumessu Rantasalmen kirkossa päättyi jonkin matkaa lauantain puolella. Oppilaat, opettajat ja myös runsaslukuisesti oppilaiden vanhempia osallistui messuun ja siihen kuuluvaan ehtoolliseen.

Yhteistyö Savonlinnan ammatillisen instituutin kanssa teki muutamille oppilaille mahdolliseksi jopa kaksoistutkinnon suorittamisen, jossa nuorisoasteen tutkinto sisälsi ylioppilastutkinnon lisäksi myös ammatillisen perustutkinnon. Ruokahuollon peruslinjalla tutkinto suoritettiin kolmessa vuodessa. Puutekniikassa suoritettiin puutekniikan kolmevuotinen perustutkinto ja lukiotutkinto neljässä vuodessa. Nämä oppilaat siirtyivät viidennen jakson ajaksi Samiin opiskelemaan. Neljännen vuoden he olivat kokonaan Samissa kirjautuneina sen oppilaiksi. Siirtyminen toiseen kouluun edellytti myös maksusuorituksia. Ne kuittautuivat juuri siirtymällä neljänneksi vuodeksi Samin oppilaiksi. Ammatillisella puolella ovat oppilaskohtaiset valtion avut huomattavasti suuremmat kuin lukiossa. Harkittavana oli myös malli, jossa kaksoistutkintoa suorittavat kirjataan Samin oppilaiksi ja Sami ostaa lukiopetuksen Rantasalmen lukiolta valtion hintaan. Tätä ei ehditty kokeilla. Ehkä sille ei olisi löytynyt koulukohtaisesta opetussuunnitelmasta sopivaa porsaanreikää.

Säästösyistä jouduttiin koulukuljetuksissa luopumaan klo 15 lähtevistä linja-autovuoroista. Peruskoulu siirtyi kuusituntisiin työpäiviin. Näin lyhyillä työpäivillä ei lukion kurssimääriä pystytä opettamaan. Täytyi käydä välituntien kimppuun. Saatiin aikaiseksi malli, jossa lukio ja yläaste ontuivat rinnakkain: lukiolla seitsemä tuntia, yläasteella kuusi tuntia. Menettelyyn

kysyttiin lupa ylemmältä taholta läänin kouluosastolta tai peräti kouluhallituksesta. Vastaus saatiin, eikä siitä mitään ymmärretty, mutta kun ei siinä kieltosanoja ollut, niin kait se sitten oli myönteinen. Systemi toimi oppilaitten suhteen hyvin, yhteisille opettajille se toi harmia ja kiirettä koulun vaihtoon suhteen.

Opettajakunta oli kaikista vastuksista huolimatta aina valmiina uhraamaan aikaansa ja vai- vaansa koulun hyväksi. Esimerkkinä on vaikkapa ns. lukioresurssi, josta maksetaan opettajille korvaukset muista tehtävistä kuten kokoelmien hoidosta, näytelmien ym. ohjauksesta jne. Se on rahaa, joka maksetaan teki sitten jotain tai ei. Päätöksen tekee opettajakunta. Meillä sitä on käytetty mm. kielten lisäkursseihin.

Ympäristökasvatusta oli jo kokeiltu Rantasalmen kesälukiassa muutamana kesänä. Nyt saa- tiin ympäristöaiheiset kurssit lukion opetusohjelmaan valinnaisiksi kursseiksi. Pitkäsän Rai- mo oli ehtymätön ideariihii niiden synnyttämisessä. Ne olivat yleensä poikkeusteellisiä ja hy- vin suosittuja. Yrittäjäkursseilla oli jopa neljä eri opettajaa eri osa-alueita opettamassa. Ideat ja esitykset sekä toteuttaminen tulivat opettajilta. Sitten vain katsottiin, ettei toimenpidettä ole suoranaisesti kielletty, jolloin se tietenkin oli sallittu.

Kun muistelee omaa 50-luvun koulua ja siinä rehoittaneita pelkoja sekä esiintymis- ja esit- tämiskauhuja, niin ei voi kuin hämmästyksellä katsella nykykoulun rutinoituneita esiintyjii vastaavissa tilanteissa. Tämän toteutuneen muutoksen uskon olevan opetuksen muuttumisen eikä oppilaiden biologisen muutoksen tulosta. Se, että koululaitos on saanut tämänkin verran aikaan, on todella hyvä asia. Ehkä tulevaisuudessakin voi tapahtua vastaavaa. Toivoa sopii!

Seppo Väätäjä

Saako lukio pitää tilansa? Kädenvääntö lukion tiloista 1985-1992.

Vuonna 1985 alkoi kädenvääntö lukion tiloista.

”Rantasalon ala-aste mieli lukion tiloihin” otsikoi Rantasalmen lehti asiaa elokuussa 1985.

Lääninhallitus tutki Rantasalmen ala-asteen kouluneuvoston keväistä esitystä tilojen vaihtamisesta lukion kanssa. Koulutoimenjohtaja Toivo Pollari kertoo kouluneuvoston esityksen lähtökohtana olleen pienten lasten asema, koska samassa rakennuksessa on yläaste. Läänin- hallituksen lausunto piti tilojen vaihtoa tarkoituksenmukaisena. Päätös oli kuitenkin kunnan tehtävä. Ala-asteen oppilaita oli tuolloin noin 160 ja lukion 114.

Syksyllä koululautakunta teki kompromissipäätöksen jonka mukaan ensisijaisesti tutkittiin Rantasalon ala-asteen saneerausta lisärakennusmahdollisuuksineen. Tiloja ei oltu peruskor- jattu yli 30 vuoteen. Saneerauksen lisäksi laadittiin myös tilojen vaihtoon liittyvä suunnitelma.

Tila-asiassa elettiin pohdintojen aikaa aina vuoteen 1991 saakka. Oltiin pitkälti yksimie- lisiä siitä, että lukion on oltava omissa tiloissaan, ala- ja yläasteen omissaan. Suunnitelmat kääntyivät päinvastaisiksi, kun kunnanhallitus hyväksyi tilajärjestelyt, joissa lukio ja ala-aste vaihtaisivat paikkoja.

Kunnanhallituksen päätökseen ottivat lukiolaiset jyrkän kannan Rantasalmen lehden haas- tattelussa, joka julkaistiin lokakuussa. ”Ajattelemmehan tulevien lukiolaisten parasta”, totesi- vat lukion 3-luokkalaiset, vaikka heitähän vaihto ei olisi koskettanutkaan.

Koulutilakysymystä pohdittiin työryhmässä, johon kuuluivat koulujen rehtorit/johtaja- opettajat, koulujen johtokuntien puheenjohtajat ja koulutoimenjohtaja.

Lukion johtokunnan kannanotto kevätkuolella 1992 oli, että lukion on parasta pysyä enti- sellä paikallaan. Lopullisen päätöksen ratkaisi raha. Tilojen vaihto saneerauksineen ja lisä-

rakennuksineen olisi ollut kalliimpi kuin sittemmin toteutettu ala- ja yläasteiden saneeraus ja lisärakennus. Lukion 30-vuotisjuhlat voitiin pitää syksyllä 1992 tilojen suhteen rauhallisin mielin.

Pilapiirros: Peka Tynkkynen. Julkaistu Rantasalmen Lehdessä 23.10. 1985.